

CHUYẾN TÀU HY VỌNG

“Chính vì lòng nhân đạo, chúng ta hãy mở rộng cửa khẩu biên giới! Chúng ta là con người, là con người thì phải giúp đỡ người khác khi họ cần”, Thủ tướng Áo Werner Faymann.

*Thủ tướng Áo Werner Faymann
và Thủ tướng Đức Angela Merkel*

Trong những ngày này, chúng tôi đã được chứng kiến tấm lòng và sự làm việc cật lực của các tổ chức tình nguyện, của đông đảo người dân và cả sự bối rối của chính quyền... đối với những người tị nạn đang tràn vào Áo, châu Âu. Đặc biệt, chúng tôi muốn nói đến tổ chức tình nguyện *Chuyến tàu hy vọng* (Train of hope) đã giúp đỡ hàng chục nghìn người tị nạn, bước đầu ổn định tâm lý, chỗ ăn, ở... ngay khi họ vừa đặt chân đến nước Áo. Tổ chức này đã đứng ra kêu gọi người dân, chính quyền và các tổ chức, cá nhân, đơn vị

tham gia quyên góp: đồ ăn, thức uống, quần áo, đồ dùng cá nhân, các dịch vụ chăm sóc y tế, thông tin liên lạc, pháp luật và hỗ trợ chỗ ở... cho người tị nạn. Họ làm việc suốt ngày đêm và “không dám” mệt mỏi.

Chuyến tàu hy vọng được chia thành nhiều nhóm, mỗi nhóm phụ trách ở một ga lớn - nơi tập trung đông người tị nạn. Trong đó, Hauptbahnhof là ga trung tâm lớn nhất Vienna, tại đây, thường có từ 30 - 50 tình nguyện viên (TNV) làm việc toàn thời gian và hàng chục TNV làm việc theo ca cả ngày lẫn đêm. Mỗi nhóm TNV phụ trách vài trăm người tị nạn và phải sử dụng 4 ngôn ngữ, tiếng Anh, Ả rập, Hindi, Farsi. Nhật trình của các TNV được bắt đầu từ 7 giờ sáng: các nhóm chia nhau đến đánh thức những người bạn di cư, đưa họ lên xe bus về nơi tập trung (Hauptbahnhof); Tại đây, các TNV tiếp tục phân chia nhau, đảm nhiệm từng phần công việc như nhóm phục vụ đồ ăn, thức uống (ngày hai bữa), nhóm phân phát quần áo, đồ dùng, đồ vệ sinh cá nhân, nhóm rửa tay khử khuẩn cho mọi người trước khi dùng bữa, nhóm chơi với trẻ con, nhóm phiên dịch, nhóm khám chữa bệnh, nhóm dọn vệ sinh, nhóm hướng dẫn thông tin, liên lạc, nhóm tư vấn pháp luật, hướng dẫn các thủ tục đăng ký ở lại Áo hoặc đi tiếp sang các nước châu Âu...; Cho đến tối, sau khi các TNV phục vụ bữa ăn tối cho những người di cư xong thì một nhóm đưa họ lên xe buýt về chỗ ngủ. Chỗ ngủ thường không có trước mà phải tùy hôm, khi thì xin được ở bệnh viện, khi thì ở một khu nhà trống, hay một nhà nghỉ nào đó... Nhóm còn lại sẽ dọn dẹp vệ sinh nhà ga, chuẩn bị cho ngày hôm sau. Công việc của các TNV thường kết thúc lúc 5 giờ sáng ngày hôm sau (tuy nhiên cũng có một số người được thay ca). Số lượng TNV thì ít mà công việc thì nhiều, lại không được ăn uống đầy đủ, nên nhiều người đã lăn ra

ốm. Nhưng họ vẫn không cho phép mình được nghỉ ngơi vì họ sợ “sẽ làm những người bạn di cư kia bị tổn thương thêm một lần nữa”.

Chị Martina Barwitzki (một trong những lãnh đạo của *Chuyến tàu hy vọng*) ngắn gọn chia sẻ: “Chúng mình mệt lắm, nhưng hiểu rằng vì hoàn cảnh mà họ phải bỏ đất nước, gia đình, bạn bè... để đến đây, nên chúng mình sẽ không thể làm họ tổn thương hơn. Có lúc, bọn mình phải nhảy múa, ca hát, pha trò... để họ cảm thấy ấm lòng bạn ạ. Có một số người vừa sang đến Đức thì gọi điện cho mình, họ khóc và hỏi rằng: liệu có cách nào để họ trở lại Áo không vì ở Đức họ thấy nhiều người lạnh lùng quá”.

Martina cho biết thêm: “Tùy vào từng ngày mà số người tị nạn đổ về đây khác nhau, ngày cao điểm có khoảng 5.000 người, ngày ít nhất là gần một nghìn người. Có khoảng 20% số người muốn ở lại Áo. Ai muốn ở lại thì chúng tôi sẽ bố trí luật sư tư vấn cho họ và đưa họ đi đăng ký với cảnh sát”.

Hiện tại, *Chuyến tàu hy vọng* đã xin được đồ ăn nóng miễn phí hàng ngày của hai tổ chức *Islamic Centre* và *Sikh Community*. Việc thăm khám y tế, phát thuốc miễn phí do Hội chữ thập đỏ Áo đảm nhiệm. Ngoài ra, còn có một số tổ chức thiện nguyện khác cũng tham gia giúp sức. Tuy nhiên, tình hình cung cấp nhu yếu phẩm ngày càng khó khăn, nên ngày 29/9/2015, lãnh đạo của *Chuyến tàu hy vọng* đã gặp Thủ tướng Werner Faymann để xin Chính phủ hỗ trợ kinh phí. Kết quả tuy chưa được như mong đợi nhưng họ vẫn ngày đêm kiên trì với công việc của mình.

Chị Khatharina Wanh và bạn trai Bernhard, là hai trong số những TNV tư vấn pháp luật: “Chúng tôi làm nhiều việc, trong đó, có nhiệm vụ tư vấn, hướng dẫn giúp những

người tị nạn đăng ký ở lại Áo. Chúng tôi thường làm việc từ 13 - 16 tiếng/1 ngày. Chúng tôi rất mệt nhưng vẫn phải rất kiên trì để động viên họ”.

Anh Marher Mohamed (TNV phiên dịch) (Iraq) đã di cư đến Áo từ 18 năm trước nên cũng rất hiểu cảm giác của những người tị nạn hôm nay. Mặc dù, Mohamed có điều kiện để giúp đỡ các đồng hương hơn nhưng anh nói: “Đối với tôi khi đã giúp đỡ mọi người thì tôi không quan tâm rằng họ là đồng hương Iraq hay đến từ Afghanistan, hay từ Idian... Họ đều phải nhận được sự quan tâm, giúp đỡ và đảm bảo an toàn một cách công bằng như nhau”.

Anh Hussain Timimi (TNV phiên dịch) (Iraq) kể: “Có những lúc, có người đã hỏi tôi chỉ với một câu hỏi đến 20 lần liền, có lẽ vì họ quá lo lắng và hoảng loạn. Tôi cũng thỉnh thoảng ngủ lại với họ để tiện việc giúp đỡ”. Timimi đã chạy khỏi cuộc chiến Iraq để đến Áo từ 12 năm trước: “Lúc đó, chúng tôi nhận được tất cả, từ giấy tờ, thẻ cư trú đến chỗ ở, chỉ trong một ngày, bây giờ thì khác vì quá nhiều người di cư cùng một lúc. Công việc quá nhiều khiến chúng tôi, từ các TNV đến người dân, đến cảnh sát không thể kham nổi. Không thể giải quyết mọi việc chỉ trong một thời gian ngắn. Tôi cũng chưa nhìn thấy biểu hiện thiếu thân thiện nào của chính quyền Áo cả. Họ đã cư xử rất tốt với những người tị nạn, nhưng họ cần thời gian để xử lý mọi việc. Người tị nạn cần phải biết kiên trì chờ đợi”...

Còn tôi, khi ngồi lật dở lại những trang nhật ký tác nghiệp của mình (có đôi lần đã viết trên trang Facebook cá nhân để kêu gọi cộng đồng giúp sức), thì thấy có những ngày dồn dập, “cao điểm” như thế này:

Ngày 27/9/2015: Những con người nhân hậu của Áo, TT Islamic, Cộng đồng Việt Nam - VEU, Cộng đồng người

Ấn Độ... họ đã tặng thức ăn nóng, quần áo ấm và cả tâm hồn... cho những người bạn từ Syria, Iraq, Afghanistan... Những người bạn của chúng ta đang cần sự giúp đỡ ngay bây giờ. Xin hãy đến với họ. Họ đang ở nhà ga Hauptbahnhof, Vienna, Áo.

Ngày 28/9/2015: Chiều nay, lại thêm những nụ cười nở trên môi gần trăm người bạn từ Syria, Iraq, Afghanistan... và những TNV *Chuyến tàu hy vọng* và các phóng viên, nhà báo. Chúng mình cùng nhau đưa họ đến trụ sở cảnh sát để đăng ký ở lại Áo. Bắt đầu từ đây, ước mơ của họ sẽ được thực hiện... Đêm qua và nhiều đêm trước, thật muộn, muộn lắm mà chúng mình và các TNV vẫn chưa được ăn gì, hơn ba tuần nay, ngày nào cũng như thế. Martin và bạn trai là hai trong số lãnh đạo nhóm TNV, chiều tối nào, hết giờ làm họ cũng đến đây để giúp đỡ người tị nạn. Martin (32 tuổi) nói với tôi: “Xong đợt này chắc tôi sẽ già như 50 tuổi mất”. Mình thật sự rất hiểu cảm giác của bạn ấy... Hôm nay, chúng mình đã nhảy múa với nhau và với gần trăm người bạn tị nạn trên *Chuyến tàu hy vọng*, trên đường đến trụ sở... ước mơ. Tổng thống Áo và Bộ trưởng Ngoại giao, hôm nay cũng đang ở New York, để bàn bạc về vấn đề hòa bình cho Syria. Cuối tháng này, Thủ tướng Áo sẽ gặp thủ lĩnh của *Chuyến tàu hy vọng*... Rồi sẽ phải bước tiếp nhiều bước rất khó khăn, nhưng chúng mình và người tị nạn sẽ không ngừng hi vọng. Chúng mình sẽ đi từng bước, rồi sẽ đến được đích nhé Martin!

Ngày 29/9/2015: Sáng nay, hàng trăm người bạn di cư đã nhận được số và giấy hẹn phỏng vấn. Không khí trở nên vui vẻ hơn nhiều so với những ngày trước. Mặc dù nhiều người bị cảm sốt, mệt mỏi nhưng chiều nay chúng mình đã chơi đá bóng với nhau, ngay trong sân - khu vực của cảnh sát. Những người tị nạn vẫn được phục vụ mọi thứ miễn

phí từ ăn, ở, quần áo, thuốc men, khám chữa bệnh...; Chiều nay: *Chuyến tàu hy vọng* đã “cho” họ tất cả và cả những nụ cười. Một số TNV người Iraq, Iran, trước đây cũng đã chạy khỏi cuộc chiến đến Áo từ hơn 10 năm trước và nay họ quay trở lại giúp đỡ đồng hương và những người đồng cảnh với họ. Thậm chí, có người còn ăn ở luôn với những người bạn tị nạn, để tiện việc giúp đỡ. Thời điểm mà TNV Hussain (Iraq) đến Áo: “Chúng tôi nhận được đầy đủ giấy tờ chỉ sau 1 ngày, nhưng bây giờ người di cư sang đông quá nên có lẽ thủ tục phải chậm hơn”. Chỉ có 6 cảnh sát mà phải làm việc với hàng trăm người nên họ cũng rất mệt. Cảnh sát từ chối trả lời tất cả các nhà báo, nên các bạn TNV cũng khuyên mình đừng gặp cảnh sát nữa, nhưng mình vẫn không nghe, cứ tiến đến xin gặp. Thế là các bạn ấy đành phải cố vũ mình. Mình xông vào chốt thứ nhất (trên mặt đất), anh cảnh sát đầu tiên chặn lại hỏi han, sau khi nghe mình trình bày thì lưỡng lự một lát, rồi đưa mình xuống tầng hầm (chốt thứ hai) gặp anh cảnh sát thứ hai. Anh cảnh sát này từ chối mình ngay tức khắc (giống như đã từ chối các phóng viên hôm qua). Mình nài nỉ mãi, đưa các kiểu thẻ để trình bày, lúc sau, anh ấy đành phải chạy xuống tầng dưới (chốt thứ 3) để báo cáo. Đó là phòng các cảnh sát đang làm thủ tục cho những người bạn tị nạn. Lúc sau, anh ta chạy lên đồng ý cho mình địa chỉ của người và nơi sẽ chịu trách nhiệm trả lời phỏng vấn. Thật mừng! Khi mình quay trở lên mặt đất thì các bạn *Chuyến tàu hy vọng* đã đợi sẵn ở cửa và hỏi dồn: “sao rồi, sao rồi?”. Mình xòe tờ địa chỉ mà anh cảnh sát đã ghi cho mình ra khoe, khiến các bạn ấy hét lên vui sướng; Tối: Mình vừa về nhà để đón cuti thì nhận được tin của mấy bạn tị nạn rằng, giờ họ không biết đường quay lại ga và đêm nay không biết ngủ ở đâu. Thế là mình lại gọi một vòng cho các đồng đội *Chuyến tàu hy vọng*, rồi thì chúng mình cũng

thu xếp ổn thỏa. Mấy bạn tị nạn khác, khi đã nhận được lịch hẹn phỏng vấn của cảnh sát rồi, thì cũng nhắn tin cho mình: “Chúng tôi muốn tham gia giúp việc cho các bạn, cho phép chúng tôi nhé”. Ôi cuộc đời! Chính lúc này thì mình được biết là rất nhiều bạn của *Chuyến tàu hy vọng*, từ thủ lĩnh đến các bạn TNV đều đã lặn ra ồm, mình cũng đã kiệt khừ, rất mệt. Hôm nay, thủ lĩnh *Chuyến tàu hy vọng* cũng vừa đi gặp Thủ tướng, tuy mọi việc chưa được như mong đợi nhưng có vẻ khả quan. Martin ồm nặng rồi nhưng vẫn hẹn mình sáng mai phải đến sớm để bắt đầu các bước tiếp theo cho ngày mới... Cố lên các bạn, cố lên *Chuyến tàu hy vọng*!

*TNV Marher Mohamed, Khatharina Wanh, Hussain Timimi
và tác giả tại khu tập trung của người tị nạn*

Những ngày tháng được đồng hành với *Chuyến tàu hy vọng* đã khiến tôi tin rằng, ngày mai, cho dù những người bạn tị nạn kia có đi đến phương trời nào thì họ sẽ vẫn nhớ về những nghĩa cử cao đẹp của các TNV và người dân Áo đã giúp đỡ họ hôm nay. Đặc biệt, họ nên và phải nhớ đến một người quan trọng - người đã cứu vớt họ (một cách đúng nghĩa và sâu sắc), đó là Thủ tướng Werner Faymann. Tại Hội nghị

Đảng Xã hội Dân chủ Áo (SPÖ) về vấn đề mở cửa biên giới cho người tị nạn nhập cảnh vào Áo và Đức, ngày 05/9/2015, ông đã trình bày rằng: “Thủ tướng Bruno Kreisky đã từng nói rằng: hồi trước nếu họ không cho tôi ở lại, thì ai mà biết được chuyện gì đã xảy ra với tôi. Hồi trước họ không thể bắt người tị nạn quay trở về những nơi đang có chiến tranh. Đó chính là một biện pháp khẩn cấp. Chính vì lòng nhân đạo, chúng ta hãy mở rộng cửa khẩu biên giới! Chúng ta là con người, là con người thì phải giúp đỡ người khác khi họ cần”. Sau đó, ông và Thủ tướng Đức Angela Merkel đã bất chấp những ý kiến bất đồng trong Liên minh châu Âu, khẩn cấp quyết định mở cửa đường biên giới, cứu hàng triệu người tị nạn, đưa họ lên *Chuyến tàu hy vọng* đến với châu Âu.

P/s: Nhưng hành động nhân đạo này của hai vị nguyên thủ lại giống như tự “buộc mình” vào thùng thuốc nổ... Năm 2016, Thủ tướng Áo Werner Faymann đã phải từ chức (vì nhiều lý do), còn Thủ tướng Angela Merkel - “Đức mẹ Maria” (tên mà nhiều người dân châu Âu và người tị nạn đã đặt cho bà) cũng phải chịu rất nhiều áp lực...

*“Ta khóc cho Người - một Quân Vương
Oan khuất một đời, nạn nhiều nhưong
Những ngày Người - đèn treo trước gió
Ta buồn buốt sâu, rừng rúc thương!*

Hauptbahnhof, 10/2015